

Başvuru Formunun Doldurulmasında Sık Yapılan Hatalar ve Bunların Önlenmesi¹

Hata No.1: Mahkeme'nin güncel başvuru formunun kullanılmaması

Başvurucular Mahkeme'nin en güncel resmî başvuru formunu kullanmalıdırlar. Mümkünse formu Mahkeme'nin internet sitesinden indirmelidirler. Böylece, başvuru şikâyetlerinin incelenmesi için Mahkeme tarafından ihtiyaç duyulan tüm bilgileri temin etmiş olacaktır. İndirilen formun sonunda, başvuru bilgileri doğrudan Mahkeme'nin veri tabanına girilmesini kolaylaştıran bir barkod da bulunmaktadır.

Eski formlar kabul edilmeyecektir. Yeni formu her zaman Mahkeme'ye yazarak edinebilirsiniz.

Hata No. 2: Başvuru formuna davanın özetini koymamak

Mahkeme, olaylarının kısa ve tam bir anlatımını veya özetini - olaylar, öne sürülen ihlaller ve tüketilen iç hukuk yolları ile birlikte - başvuru tarafından başvuru formunun kendisinde ifade etmelerini istemektedir. Olaylar için üç sayfa (E Kısmı), ihlaller için iki sayfa (F Kısmı) ve tüketilen iç hukuk yollarının ana hatları için bir sayfa (G Kısmı) ayrılmıştır. Yazı İşleri Müdürlüğü, bu özeti okuyarak davanın neyle ilgili olduğunu çabucak değerlendirip uygun yargı birimine sevk edebilecek; şikâyetlerin incelenmesini hızlandırabilecek ve davaların karar için yıllarca beklemesini önleyebilecektir.

Başvuru formundaki bu özet zorunludur. Başvuru formunu boş bırakıp ekteki sayfalara atıfta bulunmayın.

Başvurucuların, olaylar, şikâyetler veya iç hukuk yollarına ilişkin ek bir açıklama ilave etmeleri mümkündür, ancak zorunlu değildir. Bu ek açıklama 20 sayfayı geçmemelidir. Yeni şikâyetler veya ihlaller eklenmemeli, sadece formda belirtilenler geliştirilmelidir.

Olayların veya şikâyetlerin başvuru formunda anlatılmaya başlanması ve forma eklenmiş ek kağıtlar üzerinde devam ettirilmesi, Mahkeme tarafından arzu edilmemektedir. Başvuru formundaki durumu birkaç satırda özetleyip 20 sayfalık ek açıklamayla devam edilmesi de yeterli değildir. Mahkeme, sadece başvuru formunu okuyarak, davanın temel unsurlarını, hangi hakların nasıl ihlal edildiğini ve hangi başvuru yollarının hangi tarihlerde tüketildiğini anlayabilmelidir.

Hata No. 3: Davanın temelinde yer alan müdahaleleri içeren kararların veya belgelerin eklenmemesi

Başvurucular şikâyetlerini yazılı delillerle desteklemek zorundadır. Bu, resmî bir işlem veya karar hakkında bir şikâyet olması durumunda, ilgili işlem veya müdahaleyi tasdik eden bir belgenin veya kararın kopyasının sağlanması gerektiği anlamına gelmektedir. Resmî kararın veya belgenin tercümesi, o karar veya belge yerine kullanılamaz. Mahkeme, yalnızca başvuru bilgileri ne olup bittiğine ilişkin beyanları ile yetinemez. Bu nedenle, bir başvuru evinin kamulaştırıldığından şikâyet ediyorsa, başvuru formuna kamulaştırma emrini içeren resmî kararın bir kopyasını eklemelidir; başvuru, çocuğunun velayet işlemleri için kendisine adli yardım verilmediğini iddia ediyorsa, bu reddi ortaya koyan ve ilgili organ tarafından verilen belgenin bir nüshasını sunmalıdır. Belirli bir olay veya prosedürle ilgili çok sayıda belge varsa, başvuru tedbirli davranmalı ve konu ile ilgili her şeyi temin etmelidir.

¹ © İşbu çeviri ASSEDEL (Association européenne pour la défense des droits et des libertés) derneği tarafından "İnsan Hakları Yardım Projesi" kapsamında yapılmış olup derneğin yegane sorumluluğu altındadır.

Bir kararın veya belgenin bir örneğini alamıyorsanız, bunu başvuru formunda açıklamamız gerekmektedir. Ancak belgeyi almanın sizin için fiiliyatta imkansız olduğunu göstermelisiniz: Başvuruculardan belgelerin kopyası için yetkililere başvurmak yönünde makul adımları atmaları ve bu bağlamda şekil şartlarına uymaları beklenilmektedir.

Hata No. 4: Başvurucunun tüm şikâyetlerini yerel mahkemeler önünde dile getirdiğini veya şikâyetlerini dört aylık süre içinde Mahkeme önüne getirdiğini gösteren karar ve belgelerin suretlerinin sunulmaması

Uluslararası bir yargı mercii olan Mahkeme, daha önce yerel makamlara, özellikle de mahkemelere, ihlali ortadan kaldırma imkanı vermeyen kişilerin şikâyetlerini incelemeyecektir. Bu durum, başvurucunun şikâyet etmek istediği tüm konuları yerel mahkemelere götürmesi ve en üst düzeye kadar mevcut tüm itiraz yollarını kullanması gerektiği anlamına gelmektedir.

Bu nedenle başvurucu, Mahkeme önünde bu itirazların yapıldığını, sadece en yüksek itiraz merci kararını değil tüm mahkeme kararlarının kopyasını ve ayrıca temyiz dilekçeleri ile duruşma tutanaklarının kopyalarını göndererek, Mahkeme önünde ileri sürülen tüm iddiaların yerel sistemde de ileri sürüldüğünü kanıtlamalıdır. Eğer bir yerel mahkeme, kararı ve ardından gerekçeleri ayrı belgelerle ortaya koyuyorsa, her iki belge de sunulmalıdır.

Bir kararın veya belgenin bir örneğini alamıyorsanız, bunu başvuru formunda açıklamamız gerekmektedir. Ancak belgeyi almanın sizin için fiiliyatta imkansız olduğunu göstermelisiniz: Başvuruculardan belgelerin kopyası için yetkililere başvurmak yönünde makul adımları atmaları ve bu bağlamda şekil şartlarına uymaları beklenilmektedir. İç hukuk yollarının tüketilmesi sürecinde nihai karar henüz çıkmadıysa, Mahkeme'ye başvurmak için erken olabilir: karar metnini almalı ve ardından doldurulmuş başvuru formuyla birlikte Mahkeme'ye sunmalısınız.

Ayrıca, iç hukuk yollarının tüketilmesi sürecindeki nihai kararı takip eden dört ay içerisinde davanızı Mahkeme'ye sunduğunuzu kanıtlamalısınız. Bu, kararın tarih içeren bir nüshasını göndermeniz gerektiği, verildiği veya kamuya açıklandığı tarihte kararın bir örneği henüz size tebliğ edilmemişse tebliğ tarihinin kanıtını, örneğin alındığı tarihin kanıtı veya taahhütlü mektup yahut zarfın bir önyasını, göndermeniz gerektiği anlamına gelmektedir. Herhangi bir başvuru yolu bulunmadığında, şikâyet edilen eylem, müdahale veya kararın tarihinden itibaren dört ay içinde şikâyette bulunduğunuzu göstermeli ve ilgili eylem, müdahale veya kararın tarihine dair yazılı kanıt sunmalısınız.

Hata No. 5: Sonunda orijinal imza ile başvuru formunun gönderilmemesi

Mahkeme'nin başvuru formu, hukuki sonuçları olan yasal bir belgedir. Başvurucunun veya avukatının imzasının aslının bulunduğu form sunulmalıdır. İmzalı versiyonun fotokopisi yeterli olmayacaktır. Dolayısıyla, Mahkeme'ye başvuruda bulunmak için başvuru formunu fakslamak da hiçbir amaca hizmet etmemektedir.

Hata No. 6: Şirketlerin veya kuruluşların, başvuru formunun resmî temsilcilerini belirleyen kısımları doldurmadığı durumlar

Bir kurum veya şirketin avukatı olsa bile, davayı Mahkeme önüne getirirken o kurum ve şirket adına hareket etmek ve avukat atamak amacıyla yetki bölümünün imzalanması için, ilgili alanlarda (D.1 Kısmı) bahsedilen yetkili kişinin ad, iletişim bilgileri ve kurum veya şirketteki işlevi belirtilmelidir. Bu resmî temsilci, heyet veya yönetim kurulu tarafından bu amaçla özel olarak görevlendirilen bir kişi olabileceği gibi, genel olarak iç hukuk veya kuruluş tüzüğü uyarınca kuruluş adına hareket etmeye yetkili bir kişi de olabilir. Birkaç durumda, resmî temsilci vekil sıfatıyla hareket eden bir avukat da olabilir. Ancak bu da formda açıkça belirtilmelidir. Resmî temsilcinin fiil ehliyetine sahip olduğunu kanıtlayan tutanak, sözleşme, yerel sicilden kayıtlar veya diğer türlü yetki belgelerinin kopyaları da sunulmalıdır.

Hata No. 7: İhlallere ilişkin açıklamalar kısmının doldurulmaması

Başvurucu, şikâyet ettiği şeyin özünü yazmalıdır. Mahkeme, olaylardan veya yerel mahkeme belgelerinden, başvurunun haklarını ihlal ettiğini düşündüğü şeyleri tespit edemeyecektir. Başvurucu, şikâyet ettiği konuları kapsayan Sözleşme maddelerini belirlemeye çalışmalıdır. Kaldı ki maddeler; kötü muamele, özgürlük hakkı, adil yargılanma hakkı, aile hayatı hakları ve ifade özgürlüğü gibi çok basit ve kolay anlaşılır terimlerle çerçevelenmiştir. Hem Sözleşme maddesini hem de onun nasıl ihlal edildiğini birkaç kısa cümleyle yazmak çok önemlidir – Mahkeme, başvurunun neye itiraz ettiğini tahmin edemez veya onun yerine şikâyette bulunamaz. Örneğin:

Madde 3 Polis beni ısıtması olmayan bir hücrede kelepçeli tuttu ve üç gün boyunca bana yemek vermedi. Hastalandım ve bronşit tedavisine ihtiyacım vardı.

veya

Madde 5 Bir gerekçe belirtilmeden, bir avukatı ya da ailemi aramama izin verilmeden üç gün boyunca haksız yere sınır karakolunda alıkonuldum.

veya

Madde 6 Hakkımdaki ceza yargılaması iki dereceli yargıda 9 yıl 8 ay sürdü. Ayrıca aleyhimdeki tek delil olan tanığı sorgulamama izin verilmedi.

veya

Madde 8 Önceden bana danışılmadan ve ben işlemlere dâhil edilmeden, onayım olmadan kızımın evlat edinilmesi nedeniyle aile hayatı hakkım ihlal edilmiştir.

Hata No. 8: Formun kanun yolları ile ilgili kısmının boş bırakılması

Başvurucular, Mahkeme tarafından dört aylık süre sınırına uyduklarının hızlı şekilde görülebilmesi için, tükettikleri başvuru yollarına ilişkin G. Bölümünü doldurmalıdır. Mahkeme'nin adı, tarihi ve alınan kararın kısa bir açıklaması ile birlikte, ilgili hukuk yollarının sadece bir özeti verilmelidir. Örneğin:

Madde 5 polis yakalamasına dair şikâyet

05/12/2013'te Yüksek Mahkeme iddiaları Kabul etmemiş, İstinaf Mahkemesi 14/01/2015'te istinaf başvurusu izni vermemiştir.

Madde 6 komşular arası uyuşmazlığa dair şikâyet

İlk derece mahkemesi iddiaları 03/04/2012'de eddetmiş, istinaf başvurusu İstinaf Mahkemesi tarafından 04/12/2014 tarihinde reddedilmiştir.

Mahkeme işlemleri veya mahkemelerin şikâyetleri nasıl ele aldığına ilişkin fazladan detaylar, gerekirse ek olarak ilave edilebilir.

Başvurucu, başvuru yollarının mevcut olmadığı veya etkisiz yahut bir şekilde erişilemez olduğu ebepleriyle tüketilmesi gereken bir yol olmadığını düşünüyorsa, bunu kısaca gerekçelendirmelidir.

Hata No. 9: Ülke kutusunun işaretlenmesinin unutulması

Başvurucu, haklarının ihlalden sorumlu olduğu iddia edilen Taraf Devleti (Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'ni imzalamış bir Avrupa ülkesi) belirtmelidir. Mahkeme'nin yetkisi buna bağlıdır. Başvuru formunu ve ekli belgeleri okuyarak bunu "tahmin etmek" Mahkeme'nin görevi değildir.

Başvuru formunun doldurulması için, başvuru formunda listelenen Taraf Devletlerden en az birinin kutusunu işaretlemeniz gerekir.

Hata No. 10: Forma belgelerin bir listesinin konulmasının unutulması

Başvurucu, forma ekli tüm belgeleri, başvuru formunda belirtilen kısma (alan yetersizse ek bir sayfaya devam ederek) listelemelidir. Mahkeme, davayı incelerken belirli dökümanları bulabilmelidir; başvuru formunda belgelerin sayfa numaraları ile kronolojik sıraya göre listelenmesi, gelen dosyaların hızlı ve etkin bir şekilde elenmesi için esastır.

Hata No. 11: Başvuru formundaki yetki bölümünü doldurup imzalamak yerine ayrı bir yetki belgesinin gönderilmesi

Başvurucu bir avukat veya başka bir kişi tarafından temsil ediliyorsa, hem başvuru hem de kimlik bilgileri başvuru formunda belirtilmesi gereken atanmış temsilci, başvuru formundaki yetki bölümünü imzalamalıdır. Başvurucunun imzası, temsilcinin onun adına hareket etmek üzere yetkilendirildiğinin gerekli kanıtını sağlar; temsilcinin imzası ise bu kişinin başvuru adına hareket etmeyi bilfiil kabul ettiğinin teyidini sağlar. Başvurucu bir kuruluş ise, imzalayan kişiler avukat ve kuruluşun yetkilisi veya görevlisidir.

Formdaki yetki bölümünün imzalanmasında aşılmaz pratik engellerin varlığına ilişkin yeterli açıklama yapılmadıkça veya başvurunun Mahkeme'ye sunulmasından daha sonraki bir aşamada bir avukat/temsilci atamak için kullanılmadıkça ayrı bir yetki formu kabul edilmeyecektir.

Hata No. 12: Başvuru formunun dört aylık süre dolmadan hemen önce gönderilmesi

Başvurucunun başvuru formundaki bir kısmı gözden kaçırmaması veya ilgili bir belgeyi unutması durumunda başvuru formunun eksik olarak değerlendirilip reddedilme olasılığı yüksektir. Form son anda gönderilmişse, bu durum başvurucuya ikinci ve eksiksiz bir başvuru formunu yeniden göndermesi için zaman tanımayacaktır. Bu nedenle, başvuru formunuzu ulusal yargıdaki son başvuru yolunun tüketilmesinden sonra veya herhangi bir başvuru yolu bulunmaması durumunda şikâyet edilen olaylardan sonra mümkün olan en kısa sürede göndermeniz önemle tavsiye edilmektedir.

Hata No. 13: İkinci bir eksik başvuru formunun yeniden gönderilmesi

Başvurucunun ilk başvuru formunun eksik olduğu gerekçesiyle reddedilmesi hâlinde, form veya ekli belgeler dâhil olmak üzere dosyası muhafaza edilmeyecektir. Dolayısıyla, eksik belgenin veya eksik bilgileri içeren bir mektubun gönderilmesi tek başına yeterli olmayacaktır: Mahkeme'ye daha önceki yazışmalarınızda bu belgeleri göndermiş olsanız bile, yeni bir başvuru formu indirip eksiksiz olarak doldurmanız ve ilgili tüm belgelerin kopyalarını bu forma eklemeniz gerekmektedir.